

ORCID: 0000-0003-4876-2162

ORCID: 0000-0001-8749-4733

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ 2 КЛАСУ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ЧИТАННІ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗОБРАЖУВАЛЬНОЇ НАОЧНОСТІ

Анотація

У статті розроблена технологія формування в учнів 2 класу англomовної лексичної компетентності в читанні з використанням зображувальної наочності. Описана технологія ґрунтується на поетапному формуванні лексичної компетентності в читанні з використанням зображувальної наочності (ознайомлення учнів з лексичними одиницями, автоматизація дій учнів з лексичними одиницями на рівні слова, словосполучення, речення, застосування лексичних рецептивних навичок у процесі читання (на перед-текстовому, текстовому та післятекстовому етапах): малюнка (фотографії)-зображення, сюжетного малюнка, серії малюнків. Обґрунтовано, що використання зображувальної наочності відповідає віковим особливостям учнів, сприяє кращому запам'ятовуванню нових слів, зосередженню уваги на лексиці та на тексті, мотивує до читання та говоріння, викликає позитивні емоції у дітей.

Ключові слова: лексична компетентність, читання, початкова школа, зображувальна наочність.

Постановка проблеми. Державним стандартом початкової освіти визначено, що «метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти». Стандартом також передбачено, що здобувач освіти повинен бути здатним сприймати інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, критично оцінювати таку інформацію; розуміти прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовувати прочитану інформацію та критично оцінювати її; надавати інформацію, висловлювати думки, почуття та ставлення, взаємодіяти з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову (Державний стандарт). Отже, державним стандартом передбачено, що інтегральною компетентністю, яка формується у здобувачів початкової освіти, є комунікативна. Звідси випливає, що формування усіх інших компетентностей, які складають зміст комунікативної, має здійснюватися за принципом комунікативності, відповідно до якого усі мовні компетентності повинні інтегруватися в мовленнєві. Такої інтеграції зазнає і лексич-

на компетентність, яку ми розглядаємо не абстраговано а в контексті мовленнєвих – зокрема компетентності в читанні.

Формування словникового запасу учнів початкової школи є важливим компонентом в опануванні мови в цілому, адже саме лексика обумовлює здатність особистості точно та повно висловлювати свої та сприймати чужі думки й почуття, передавати та сприймати інформацію. Навчання лексики учнів в період, що припадає на початкову школу (6-10 років), є складним процесом в силу низки психічних властивостей дитини цього віку (слабка довготривала пам'ять, мимовільна увага, нестійкі вольові процеси, швидка втомлюваність тощо). Усе це вимагає пошуку учителем таких технологій та засобів навчання, які б не лише дозволяли на належному рівні формувати знання, навички та вміння, але й викликали в дітей позитивні емоції та інтерес, розвивали їхні психофізіологічні та особистісні якості, тим самим мотивували до вивчення іноземної мови.

Саме до засобів навчання, які стимулюють процес вивчення учнями лексики, належить зображувальна наочність. Видатний педагог К.Ушинський зазначав: «Навчіть дитину будь-яким 5-ти невідомим словам, і вона буде довго та марно намагатися запам'ятати їх; але якщо навчати 20 слів з використанням малюнків до них – дитина засвоїть їх на льоту» (за цит. Єлагіна 2012). Зображувальна наочність полегшує

сприйняття та запам'ятовування нової лексики, оптимізує процеси, пов'язані з використанням слів у різних видах мовленнєвої діяльності, викликає позитивні емоції та необхідні для запам'ятовування асоціації, забезпечує зв'язок лексичної одиниці з референтом. У формуванні лексичної компетентності в читанні роль зображувальної наочності дуже велика, адже наочність допомагає «оживити» текст (а також окремі слова) в очах дитини, зробити їх більш цікавими та емоційно забарвленими; розвивати уяву та мислення. Наочність у процесі формування лексичної компетентності в читанні потрібно використовувати на всіх етапах «роботи» зі словом на різних рівнях – на рівні слова / словосполучення, речення та тексту. Тому перед нами постає проблема розроблення технології формування в учнів початкової школи англійської лексичної компетентності в читанні з використанням зображувальної наочності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Питання методики навчання учнів початкової школи було предметом дослідження багатьох науковців (А.Дворська, О.Бігич, М.Денисенко, Т. Пахомова, Г.Савицька, А.Чуйко, Н.Гальскова, З.Нікітенко, А.Пірожкова, О.Кміть, Н.Горлова, Л.Шварко). Особливу увагу науковці приділили психологічним засадам навчання іноземної мови у початковій школі (зокрема визначенню віку, оптимального для опанування дитиною іноземної мови – до 9 років; характеристиці психологічних та фізіологічних особливостей дитини), розвитку та вихованню учнів початкової школи на уроках іноземної мови. Ученими-методистами окреслено цілі та зміст навчання іноземної мови в початковій школі, підходи, методи, принципи, прийоми, засоби навчання, особливості планування та організації навчального процесу (зокрема типів уроків); розроблено технології навчання мовних аспектів та видів мовленнєвої діяльності, формування стратегічної компетентності, технології контролю іншомовних знань, навичок та вмінь.

Проблема формування іншомовної лексичної компетентності учнів початкової школи частково або дотично досліджувалася в працях З. Нікітенко, О.Кміть, А.Пірожкової, М.Денисенко. З. Нікітенко, зокрема, наголошує на потребі використання зорових опор у процесі

засвоєння нової лексики учнями початкової школи. Дослідниця акцентує, що при розробленні лексичних вправ слід дотримуватися принципу взаємопов'язаного оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності, відповідно до чого у школярів взаємопов'язано розвивається слухове і зорове сприйняття мовлення. З. Нікітенко також вказала на відсутність досліджень, присвячених формуванню потенційного словника учнів (Нікітенко 2014, с. 225-230). О.Кміть характеризує зміст навчання лексики учнів початкової школи, способи семантизації лексичних одиниць та етапи формування лексичної навички (які є ідентичними і для середньої школи) (Кміть 2017, с. 67-68).

А. Пірожкова окреслила цілі навчання лексики в початковій школі, а також схарактеризувала види вправ для формування лексичних навичок, серед яких виділила, зокрема, вправи на диференціацію та ідентифікацію, вправи на імітацію, вправи для розвитку словотвірної та контекстуальної здогадки, вправи для навчання прогнозування, вправи на розширення і скорочення структури словосполучення або речення, вправи на еквівалентну заміну (Пірожкова 2018, с. 52). М.Денисенко в основу авторської методики навчання техніки читання учнів початкової школи поклала ідею використання зображально-графічних (пиктографічних) і кольорових мнемоніків (художні і персоніфіковані образи, а також «живі» букви: букви–пози, букви–асоціації, букви–діячі та букви–образи або пиктограми)), які сприяють ефективному оволодінню англійським читанням молодшими школярами (Денисенко 2005, с. 11).

Варто також відзначити про існування великої кількості робіт практичного характеру, які орієнтовані на навчання іншомовної лексики. Водночас слід зауважити, що нам не вдалося знайти системного дослідження, присвяченого формуванню лексичної компетентності в читанні учнів початкової школи у цілому, а також в учнів 2 класу (з урахуванням відповідних вікових особливостей дітей, тематичних груп лексики та обсягів текстового матеріалу) зокрема. Проте вікова категорія учнів (7-8 років) є особливою, адже, з одного боку, в цей час у дітей ще не стабілізувалися такі якості, як довільна увага, воля, довільне запам'ятовування, а з іншого боку – цей період найбільш оптимальний для того, щоб розпочати вивчення іноземної мови, формувати мовленнєві на-

вички та вміння, – саме це й зумовлює актуальність нашої статті.

Мета статті: схарактеризувати в теоретичному та практичному аспектах авторську технологію формування в учнів 2 класу англійської лексичної компетентності в читанні з використанням зображувальної наочності.

Основні методи дослідження – критичний аналіз та узагальнення теоретичних джерел, а також власного доробку з методики формування англійської лексичної компетентності в читанні засобами зображувальної наочності.

Виклад основного матеріалу дослідження

Словниковий запас людини є чи не найголовнішим показником її рівня володіння іноземною мовою. Джон Вілкінс, людина, що займала посаду керівника Оксфордського та Кембриджського університетів стверджував, що без знань граматики можна передати доволі мало інформації, але без знань лексики нічого передати не можна (Wilkins 1972, с. 111-112). Саме тому збагаченню словникового запасу учнів потрібно приділяти велику увагу. Засвоєння вокабуляру – це основа для отримання необхідних навичок для говоріння, читання, аудіювання та письма. Згідно із «Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти» метою навчання лексики в початковій школі є формування іноземної лексичної компетентності на рівні А1. У період молодшого шкільного віку важливо сформувати базові лексичні навички, що необхідні для розвитку іноземної комунікативної компетентності в старших класах. На цьому етапі відбувається формування рецептивних лексичних навичок (зокрема читання) у межах конкретних сфер і ситуацій відповідно до вікових особливостей школярів та їх інтересів на основі використання мовленнєвих зразків (ЗЕР).

Лексичну компетентність у читанні визначаємо як систему екстралінгвальних знань, тобто тих, які вербалізуються, знань лексичних та фразеологічних одиниць, що інтегруються в вміння читання та забезпечують здатність та готовність інтерпретувати й розуміти писемні тексти різних стилів, жанрів, умотивованість, здатність та готовність самостійно розширювати власний словниковий за-

пас. Лексичну компетентність у читанні учнів початкової школи визначаємо як здатність та готовність упізнавати слова та фразеологічні єдності, надавати їм значення під час читання, комбінувати лексичні одиниці у змістові фрагменти та розуміти зміст прочитаного. Відповідно, лексична компетентність у читанні учня початкової школи охоплює знання форми та значення слів, позначуваних референтів, навички упізнавання та семантизації лексичних одиниць (слів та фразеологічних сполук), навички комбінування слів у змістові фрагменти.

Державним стандартом початкової освіти визначено, що «Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти». Однією з вимог до іншомовної початкової освіти передбачено, що здобувач освіти повинен розуміти прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовувати прочитану інформацію та критично оцінювати її (Державний стандарт початкової освіти).

Навчальною програмою з іноземних мов для початкової школи передбачено, що на кінець 2-го класу учні повинні уміти читати мовчки та вголос і розуміти слова, словосполучення, речення, короткі тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні. Обсяг для читання – 100-150 друкованих знаків (Іноземні мови, с. 19). Тематика текстів зумовлюється тематичними групами лексики, які передбачені Програмою з англійської мови для початкової школи (Іноземні мови, с. 18): «Члени сім'ї», «Вік молодших членів сім'ї», «Числа від 1 до 20», «Іграшки», «Продукти харчування», «Кольори», «Частини тіла», «Предмети одягу», «Тварини», «Пори року», «Назви свят», «Меблі у класній кімнаті». Тож у 2 класі необхідно зосередитися на навчанні техніки читання (озвучення окремих слів, словосполучень, речень, текстів) та на навчанні читання як виду мовленнєвої діяльності – читання вголос або мовчки невеликих за обсягом текстів.

Навчання лексики дітей молодшого шкільного віку передбачає застосування ефективних шляхів опанування іноземною мовою перш за

все з урахуванням психологічних особливостей школярів: їхньої уваги, пам'яті, провідного виду діяльності, розумових можливостей, сприйняття. Учені-методисти (Н.Гальскова (Гальскова 2004), З.Нікітенко (Никитенко 2014), А.Пірожкова (Пірожкова 2018)) визначають такі характеристики учнів початкової школи:

- провідною діяльністю є навчальна, яка поєднується з ігровою;

- увага не стійка, діти часто відволікаються, роблять помилки, проте зосереджується на новому, неочікуваному, яскравому;

- пам'ять досить розвинена, діти добре запам'ятовують те, що викликає у них емоції, відповідає їхнім інтересам; проте у дітей цієї вікової категорії короткотривала пам'ять домінує над довготривалою;

- розумові можливості дітей досить широкі: діти можуть робити висновки, аналізувати предмети і явища, аргументувати;

- для сприйняття характерна емоційність, яскравість та образність; схематичний неяскравий матеріал дітьми цього віку майже не сприймається;

- мовлення дітей (рідна мова) є правильним, зв'язним, діти можуть сприймати та продукувати цілі тексти;

- тривалість певної діяльності залежить від інтересу до неї (дитина може займатися одним видом діяльності 1,5-3 години, але за умови, що у неї є інтерес до цієї діяльності);

Описані психологічні особливості учнів початкової школи вказують на те, що зображувальна наочність є важливим засобом навчання іноземної мови в цілому та формування лексичної компетентності в читанні зокрема. Так, зображувальна наочність у процесі формування лексичної компетентності в читанні *сприяє*:

- зосередженню уваги учнів на словах, реченнях, текстах (ілюстрованих малюнками чи фотографіями), а також на позначуваних референтах та описаних ситуаціях;

- забезпеченню яскравості, емоційності, образності лексичного та текстового матеріалу, кращого сприйняття слів та позначуваних референтів, кращому запам'ятовуванню слів;

- розширенню знань про об'єкти навколишнього світу, розвиткові спостережливості;

- кращому сприйняттю інформації, поданої в тексті; розвиває лексичну здогадку; уможливорює використання безперекладних

способів семантизації лексики та безперекладних способів розуміння змісту тексту;

- перевірці розуміння учнями прочитаних окремих слів, словосполучень, речень, текстів;

- розвитку навичок прогнозування змісту на рівні слова (що є невід'ємним механізмом процесу читання);

- розвиткові усного мовлення на основі прочитаного та побаченого.

Використання зображувальних опор у процесі формування лексичної компетентності в читанні учнів 2 класу відповідає психологічним особливостям сприйняття, уваги, пам'яті, мовлення дітей цієї вікової групи і має бути обов'язковим.

Орієнтуючись на класифікацію зображувальної наочності В. Черниш (Черниш 2011, с. 16), основними видами зображувальної наочності у формуванні лексичної компетентності в читанні учнів 2 класу визначаємо такі: малюнок (фотографія)-зображення окремого предмета чи особи; сюжетний малюнок (фотографія); серія малюнків (фотографій).

Малюнок (фотографія)-зображення окремого предмета чи особи. Малюнок-зображення містить окремий об'єкт, особу, ознаку, яскраво виражену характеристику предмета чи особи. Малюнок-зображення слід застосовувати під час навчання читання окремих слів, словосполучень, простих речень. Типовими прийомами роботи з цим видом наочності визначаємо такі:

- прочитати слова / словосполучення / речення під малюнком / фотографією;

- прочитати слова / словосполучення / речення і встановити їхню відповідність зображенню;

- співвіднести прочитані слова / словосполучення / речення з зображеннями на малюнках (поєднати надруковані слова / словосполучення / речення з зображеннями, які їм відповідають);

- вгадати пропущене слово за малюнком і першою написаною літерою;

Сюжетний малюнок (фотографія) містить декілька взаємопов'язаних об'єктів. Сюжетний малюнок доцільно використовувати як опору під час читання невеликих текстів. Діти мають текст для читання та сюжетний малюнок до нього. Зважаючи на психологічні особливості учнів початкової школи (зокрема особливості сприйняття та уваги), вважаємо доцільним

використовувати тільки тексти, які містять інформацію, що відповідає малюнку. Сюжетний малюнок можна використовувати на різних етапах роботи з текстом:

- на передтекстовому етапі можливі такі прийоми: розглянути малюнок і дати відповіді на питання (тим самим повторити лексику, яка вживатиметься у тексті); розглянути малюнок і прочитати написані поруч слова, закреслити ті слова, що позначають предмети, яких немає на малюнку;

- на етапі читання: прочитати текст, підкреслити слова, що позначають виділені (наприклад, обведені олівцем) предмети / особи; прочитати текст, вгадати пропущені слова за їхніми зображеннями та першою літерою (зображення – фрагменти з сюжетного малюнка);

- на післятекстовому етапі: перевірити текстові завдання, поставити дітям питання до тексту, які спрямовані на перевірку розуміння окремих слів; сюжетний малюнок слугує опорою для відповідей учнів; скласти монолог чи діалог на основі прочитаного й з опорою на зображення, використовуючи слова з тексту.

Серія малюнків (фотографій) охоплює декілька малюнків (фотографій), які пов'язані між собою і створюють цілісний сюжет. Використовуємо під час читання невеликих текстів, коли потрібно зосередити увагу учнів на відповідності змісту тексту (чи окремих слів у тексті) зображенням. Серія являє собою три-чотири малюнки, які містять зображення, описані в тексті. Один малюнок відповідає 1-2 реченням. Таким чином, обсяг тексту складає 5-7 речень. Зазначена серія може охоплювати як малюнки, які відповідають зображенню, так і містити 1 чи 2 малюнки, які не відповідають зображенню. Серед прийомів роботи з серією малюнків у річищі навчання англомовної лексики можна використовувати, окрім запропонованих для роботи з сюжетним малюнком, такі прийоми:

- на передтекстовому етапі: прочитати слово і розглянути малюнки, знайти, на якому малюнку є зображення позначуваного ним референта; прочитати слова і розглянути малюнки; закреслити слова, зображуваних референтів яких немає на малюнках; прочитати слова і розглянути малюнки, поєднати слова з малюнками, на яких зображені позначувані референти;

- на текстовому етапі: прочитати текст і розглянути малюнки, поєднати виділені слова (чи речення) з малюнками; прочитати текст, знайти малюнок, який не відповідає жодному виділеному слову (змісту жодного речення);

- на післятекстовому етапі: перевірка текстових завдань; дати відповіді на питання до кожного малюнка, розповісти, що є на кожному малюнку (використовуючи лексику з тексту).

Зображувальна наочність використовується під час виконання вправ. Мікросистема вправ для формування лексичної компетентності в читанні ґрунтується на етапності, розробленій науковцями:

- ознайомлення з лексичною одиницею у процесі читання, з опорою на графічний образ слова, співвіднесення форми слова зі значенням, визначення особливостей функціонування слова: на цьому етапі відбувається знайомство учнів зі словом: його звуковим, графічним образом та референтом, що його позначає, учні читають мовчки та вголос слова, словосполучення, речення, які підкріплюються малюнками / фотографіями з зображенням відповідного предмета чи особи, перевагу надаємо безперекладним способам семантизації;

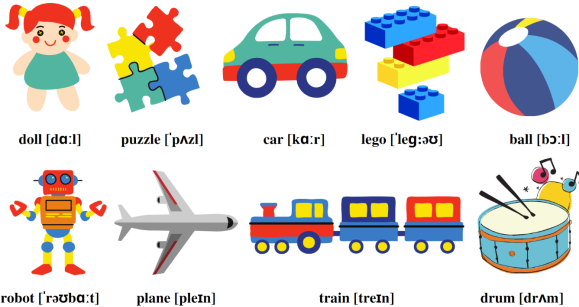
- автоматизація дій учнів з лексичними одиницями на рівні слова, словосполучення речення: оскільки у 2 класі діти вивчають слова, які складають активний словник мови, то на цьому етапі формуємо інтегровано рецептивну та репродуктивну навичку; у свідомості учнів має сформуватися одночасно артикуляційний, графічний та семантичний образ слова, учні виконують вправи на проговорювання, написання, читання, аудіювання слів, що вивчаються; щодо рецептивних лексичних вправ пропонуємо вправи на читання слів / словосполучень, речень; на читання слів / словосполучень, речень та встановлення їхньої відповідності зображенням; на читання та встановлення слів / словосполучень, речень з зображеннями на малюнках;

- застосування лексичних рецептивних навичок у процесі читання (на рівні тексту): на цьому етапі учні читають тексти (обсягом 100-150 друкованих знаків), які ілюстровані сюжетними малюнками та серіями малюнків. Діти виконують передтекстові, текстові та післятекстові вправи, орієнтовані на розуміння лексичних одиниць.

Наведемо зразок мікросистеми вправ для навчання лексики у межах теми «Toys (Іграшки)».

I етап: ознайомлення з лексичною одиницею.

1. Listen and repeat the names of the toys.

2. Join the pictures and their names.

	puzzle
	ball
	lego
	doll
	car
	plane
	drum
	robot
	boat
	train

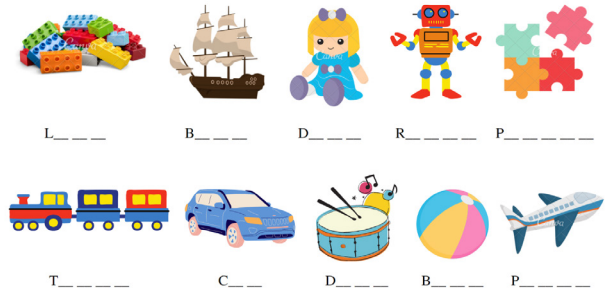
II етап: автоматизація дій учнів з лексичними одиницями на рівні слова, словосполучення, речення.

3. Read the words in box. Write the names of the toys with the words in the box.

car; ball; puzzle; robot; plane; drum; boat; cubes

4. Fill in the gaps. Read the words.

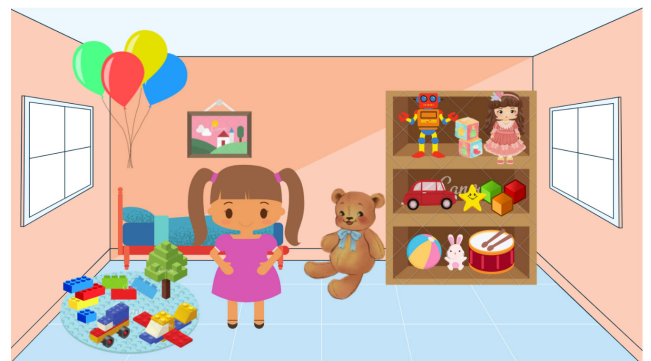
5. Join the picture and description.

- I'm Jack. I like to play with cars.
- I'm Emily. My favorite toy is puzzles.
- I'm Lily. I like to play with the ball.
- I'm Ben. My favorite toy is a robot.
- I'm Ann. Lego constructor is my favorite toy.

III етап: застосування лексичних рецептивних навичок у процесі читання.

1. Комплекс вправ з читання тексту з використанням сюжетного малюнка.

Hey! My name is Ann. Today is my birthday, I am 6 years old. Today I will tell you about my toys. This is my room. I have a special shelf where I keep all my toys. I have a doll, a robot, a drum, cubes, a car and many others. For my birthday, my parents gave me a Lego constructor, now this

is my favorite toy. I also have a big brown teddy bear, his name is Ted.

1. Look at the picture and answer the questions.

1. What can you see in the picture?
2. What toys are there in the picture?
3. Do you have such toys?

2. Read and tick the toys from the text.

3. Read and choose the correct answer.

1. Ann keeps her toys

- a. on the floor
- b. on the shelf
- c. on the bed

2. Ann's favorite toy is

- a. Lego constructor
- b. doll
- c. bear

3. Who gave Ann a Lego set

- a. grandmother
- b. friends
- c. parents

4. What color is teddy bear

- a. brown
- b. white
- c. grey

5. What hangs over Ann's bed

- a. stars
- b. balloons
- c. animals

6. Read the text and answer the questions.

- a. How old is Ann?
- b. Where are Ann's toys in the room?
- c. Who gave a lego constructor?
- d. What is Ann's favorite toy?
- e. What's the name of Ann's teddy bear? what colour is it?

7. Based on the text write about the toys that are in your room.

2. Комплекс вправ з читання тексту з використанням серії малюнків.

Hey! My name is Tom. I am 7 years old. I have a lot of different toys and I have a lot of friends, we have common hobbies.

Alice and I love music very much, and together we learn **to play the drum**.

Jack and I love **to play with cars**, we meet every Saturday to play together.

After school, Jack and I love **to play with the ball**, most of all we love to play football.

Also I am fond of puzzles, I like **do puzzles** with my friends Ann and Peter.

I have another friend, her name is Lily and together we love **to play with the Lego constructor**, we like to make different objects from the constructor.

1. Look at the picture and read the names of the toys. Cross out the names of toys that are not in the pictures.

- a. doll
- b. puzzles
- c. plane
- d. a train
- e. a car
- f. Lego constructor
- g. robot
- h. ball
- i. drum

2. Look at the pictures. Fill in the gaps.

Dr__m

C__r

B__ll

P__zzl__s

L__go c__nstr__ct__r

3. Read the text. Find a sentence that does not match the pictures.

4. Read the text. Match the highlighted phrases with the pictures.

- a. to play the drum
- b. to play with the ball
- c. to play with the Lego constructor
- d. to play with cars
- e. do puzzles

5. Describe all the pictures yourself. Use words from the text.

6. Write a story about what kind of toys you play with your friends.

Висновки.

Отже, визначено, що використання зображувальної наочності у процесі формування лексичної компетентності в читанні відповідає віковим особливостям учнів 7-8 років та сприяє активізації психічних процесів (уваги, пам'яті, емоцій, волі, мовлення). Основними зображувальними засобами, релевантними процесові формування в учнів 2 класу лексичної компетентності в читанні, є малюнок (фотографія)-зображення, сюжетний малюнок (фотографія), серія малюнків (фотографій). Означена наочність використовується під час ознайомлення учнів з лексичною одиницею, автоматизації дій учнів з лексичними одиницями на рівні слова, словосполучення, речення, застосування лексичних рецептивних навичок у процесі читання (на передтекстовому, текстовому та післятекстовому етапах). Перспективою подальших досліджень визначаємо апробацію авторської технології, застосування цієї технології в процесі навчання учнів 3 і 4 класів.

REFERENCES

Chernysh V.V. (2011). Zasoby formuvannya inshomovnoyi kompetentsiyi u dialohichnomu movlenni. *Inozemni movy* №3, 15-22. (Черниш В.В.(2011). Засоби формування іншомовної компетенції у діалогічному мовленні. *Іноземні мови*, №3, 15-22).

Denysenko M.V. (2005). *Navchannya uchniv pochatkovoyi shkoly tekhniki chytannya anhliys'koyu movoyu: Avtoref. dys ... kand. ped. nauk: 13.00.02. K.* (Денисенко М. В. (2005). *Навчання учнів початкової школи техніки читання англійською мовою: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ).*

Derzhavnyy standart pochatkovoyi osvity: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (Державний стандарт початкової освіти).

Hal'skova N. D., Nykytenko Z. N. (2004). *Teoriya i praktyka navchannya inozemnykh mov. Nachal'naya shkola: Metodicheskoe posobyе. M. : Aurgys-press.* (Гальскова Н. Д., Никитенко З. Н. (2004). *Теорія і практика навчання іноземними мовами. Начальна школа: Методическое пособие. – М.: Айрис-пресс).*

Inozemni movy. Navchal'ni prohramy dlya 1–4 klasiv zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakla-

div ta spetsializovanykh shkil // <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл).

Kmit' O.V. (2017). *Metodyka navchannya anhliys'koyi movy v pochatkoviy shkoli: Konspekt lektsiy dlya studentiv spetsial'nosti 013 Pochatkova osvita, spetsializatsiya Inozemna mova (anhliys'ka), osvithnya stupin'-mahistr.* Chernihiv: CHNPU. (Кміть О.В. (2017). *Методика навчання англійської мови у початковій школі: Конспект лекцій для студентів спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації Іноземна мова (англійська), освітній ступінь-магістр.* Чернігів: ЧНПУ, 2017).

Nykytenko Z. N. (2014). *Metodychna systema vlashtuvannya inozemnym movoyu na pochatkoviy studiyi shkil'noho navchannya. Dyss... d-ra ped.nauk. : 13.00.02 – Teoriya ta metodyka navchannya ta vykhovannya (inozemnyu movu). M.* (Никитенко З. Н. (2014). *Методическая система овладения иностранным языком на начальной ступени школьного образования. Дисс...д-ра пед.наук.: 13.00.02 – Теория и методика обучения и воспитания (иностраный язык).* М.).

Pyrozhkova A.O. (2018). *Teoriya i praktyka obuchenia anhliys'komu yazyku v nachal'nykh klassah: uchebnoye posobie. Saratov: Ay Py Er Medya* (Пирожкова А.О. (2018). *Теория и практика обучения английскому языку в начальных классах : учебное пособие. Саратов: Ай Пи Эр Медиа).*

Wilkins, D. (1972). *Linguistics in language teaching.* London: Edward Arnold.

Wong, W. & Van Patten, B. (2003). The evidence is in drills are out. *Foreign Language Annals.* 36, 403-424.

Yelohina N.I. (2012). Rol' pryntsyphu naukovosti navchannya u rozvytku tvorchoyi osobystosti (druha polovyna khikh – pochatok khkh stolitya). *Zbirnyk naukovykh teziv III Mizhnarodnoho forumu 26 – 29 kvitnya 2012 r. Vypusk №2 (8): Osobystist' v yedynomu osvith'omu prostori.* (Єлагіна Н.І. (2012). Роль принципу наочності навчання у розвитку творчої особистості (друга половина хіх – початок хх століття). *Збірник наукових тез III Міжнародного Форуму 26 – 29 квітня 2012, Випуск №2 (8): Особистість у єдиному освітньому просторі).*

Zahal'noyevropeys'ki rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vydannya, otsinka (2003). K. : Lenvit. (Загальноєвропейські реко-

мендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003). К. : Ленвіт).

BUILDING JUNIOR SCHOOLERS' LEXICAL COMPETENCE IN ENGLISH READING THROUGH PICTORIAL VISUALS

Vyacheslav Shovkovyi, Kateryna Kirutsak

Abstract

Background: *Building lexical competence in reading in 2nd- grade students is a complex process due to a number of mental properties of a child at this age (weak long-term memory, involuntary attention, unstable volitional processes, fatigue, etc.). All this requires that a teacher should search for the technologies and teaching aids that could ensure a proper level of knowledge, skills and abilities as well as arouse positive emotions and interest in children, develop their psychophysiological and personal qualities, thereby motivating them to learn a foreign language. Such teaching aids include visuals used at all stages of teaching vocabulary.*

Purpose: *The aim of the study is to give insight into theoretical and practical aspects of building 2nd graders' lexical competence in English reading through pictorial aids.*

Results and Discussion: *The technology of enhancing lexical competence is based on the gradual building of lexical skills through pictorial aids (exposure of students to new words, repetitive vocabulary drills, automation of students' usage on the levels of words, phrases, sentences, enhancing lexical receptive skills in reading through photos, plot pictures, series of pictures. It is substantiated that the use of pictorial aids promotes better memorization of new words, focus on vocabulary and text, motivates reading and speaking, evokes positive emotions in children.*

Key words: *lexical competence, reading, primary school, pictorial aids.*

BIOS

Viacheslav Shovkovyi, *DrSc in Education, Professor, Head of Department for Methodology of Teaching Ukrainian and Foreign Languages and Literatures, Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine. His areas of research interests include Teaching classical languages, Teaching Ukrainian language and literature, classroom assessment.*

Email: *slavshovk@gmail.com*

Kateryna Kirutsak, *4th year student, Department for Methodology of Teaching Ukrainian and Foreign Languages and Literatures, Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine. Her areas of research interests include TEFL and Teaching Ukrainian language and literature.*

Email: *k.kirutsak@gmail.com*